

Libris A. S. PUŞKIN

Respect pentru oameni și cărți

PEŞTIŞORUL DE AUR și alte basme rusești

REGIS

CUPRINSUL

Mirele	3
Povestea cu un popă și argatul lui, Păcală	11
Povestea ursoaicei.....	22
Povestea lui Saltan-Împărat, a fețelor său, vestitul și viteazul prinț Ghidon Saltanovici și a mândrei domnițe Lebăda.....	27
Basmul cu pescarul și peștișorul de aur	67
Basmul cu domnița adormită și cu cei șapte voinici.....	77
Basmul cocoșelului de aur	99

PESTISORUL DE AUR și alte păsme tristești

MIRELE

De trei zile încheiate
Natașa fuse pierită,
Când, pe poartă buzna dete
A treia zi, buimăcită.

Părinții ei, negustori,
O descos nerăbdători.
Nu-i ascultă ea, nici gând,
De-abia suflă tremurând.

Îndelung, mumă și tată
Au rugat-o, i-au dat ghes,
Până ce o lasă baltă:
Cu nimic nu s-au ales.
Natașa iarăși arată
Veselă și-mbujorată,
Cu prietenele ei
Stă la poartă iar, sub tei.

Cum stătea aşa, în poartă,
Cu codanele-mpreună,
O troică-n față, deodată
Le-a zbacnit, ca o furtună,
C-un flăcău ce sta-n picioare
Și mâna în goana mare
Caii înveliți cu pături,
Dând pe toată lumea-n lături.

Când e-n dreptul lor, și-aruncă
Ochii; Natașa, la fel,
Și-ncremeni ca o stâncă
Pe când, vifor, trece el.

Ea spre casă fuge-n pripă:
— «El e, el! Îl știu eu! (tipă).

El, chiar el! Alergați,
Dragii mei, să nu-l scăpați!»

Ai ei, ascultându-și fata,
Dau din cap cu întristare:
— «Scumpa mea (o-ntreabă tata),
Spune-mi mie, ce te doare ?

Te-a-nfruntat vr'un zurbagiu,
Lămurește-mă să știu!»
Natașa pe plâns s-a pus,
Dar un cuvințel n-a spus.

A doua zi dimineață,
Hop! o peștoare-n tindă;
Pe Natașa-n slăvi o-nalță,
În vorbă cu tatăl intră:
— «Voi aveți o marfă, noi
Muștiriu avem, de soi:
Un flăcău deștept, fălos,
Nici țâfnos, nici harțagos,
Cu nimica mai prejos.

Bogat, cu cap, niciodată
Nu-l vezi că se ploconește,
Duce viață-mbelüşgata,
Fără păsuri, boierește.

Libri
Respect pentru vechile cărți

I-o da scumpei soțioare
Blânuri și mărgăritare,
Aur, giuvaericale,
Și mătăsuri, și zarpale.

Cum trecea în troică-aseară,
Văzu-n poartă o frumoasă;
Ei, bați palma? Pe fecioară
N-ai vrea să i-o dai mireasă?»
La plăcinte tot înghite,
Vorbind ea pe ocolite,
Pe când copilița, biata,
Se perpelea și nu alta.

Zice tatăl: — «Bine, fie!
Cu noroc, Natașa mea,
Să te văz cu cununie,
Nu-n ietac tot singurea;
N-ai s-ajungi fată bătrâna;
Pasărea nu cântă-ntr-una,
Vine vremea cuib să-și facă,
Puișorii-n el de-și bagă.»

Natașa, de zid proptită,
Vrea o vorbă să mai scoată,
Când, de-un hohot zguduită,
Plânge, râde totodată.
Pețitoarea, săi la ea,
Apă rece-i dă să bea,
Și cu ce-a rămas în cană
O stropește pe codană.

Plâng ai ei de-amărăciune,
Dar Natașa glasu-și drege:
— «Bine, mă supun, le spune,
Voia voastră mi-este lege.
Poftiți mirele la nuntă,
Pregătiți mâncare multă,
Din belșug mied pregătiți;
Și-omul legii să-l poftiți.»

— «Cum vrei tu, scump înger, fie!
Noi ne-am da și viața toată
Ca să-ți facem placul tiei!»
Și-au pornit un chef la toartă!
Vine ospețime-aleasă,
O aduc și pe mireasă,
Plâng și cântă-a ei surate,
Când și troica-n zbor se-abate
Cu-al ei mire. Masa-i plină,
Zângăne pahare, sună,
Toți în cinstea lor închină,
Zarvă, chef și voie bună.

MIRELE

Dragi prieteni, la ce, oare,
Mireasa mea, ca o floare,
Nu mănâncă nici nu bea?
După ce Tânjește ea?

Natașa spre el se-ntoarce:
— «Să cerc o destăinuire!
Sufletul meu n-are pace,
Noapte, zi, plâng în neștire,
Mă frământă un vis rău.»
— «Și ce-ți spune visul tău?
Zice tatăl. Fie-ți milă,
Spune-mi ce-i, scumpă copilă?»

— «Mă aflam (porni să spună)
Prin-tr-un codru des, în vis;
Se-nnopta, și-un strop de lună
Prin nori poartă și-a deschis;
Rătăcisem din cărare,
Niciun zvon prin codrul mare,
Se-auzea doar prin brădet
Vântul fremătând încet.

Când, să juri că nu-i părere,
Iată-o izbă, din senin.
Mă reped și bat: tacere.

Strig: nimic. Atunci, mă-nchin,
 Împing ușa, intru-n casă:
 Feșnicul ardea pe masă,
 Mari comori văz strălucind,
 Numai aur și argint.»

MIRELE

Și la ce-i vis rău? (o-ntreabă).
 Astă-nseamnă bogătie.

MIREASA

Stai, mărite, că nu-i grabă!...
 La argint și-aurărie,
 La zarpale și covoare,
 Țesături, pânzeturi rare
 Cătam uimită de tot,
 O vorbă fără să scot.

Strigăte-auzii atunci,
 Cai în tropot sub pridvor...
 Dau degrabă ușii brânci,
 Și m-ascund după cuptor.
 Multe voci se-aud apoi...
 Se ivesc doișpe flăcăi,
 Și cu ei o porumbiță,
 O frumoasă copiliță.

Intră toți grămadă-n casă,
 La icoane nici nu cată,
 Nu se-nchină, stau la masă
 Cu șma fără să și-o scoată.
 Stă-n cap fratele cel mare,
 Cel mic locu-n dreapta-și are,
 Iar la stânga, porumbiță,
 Preafrumoasa copiliță.

Chiot, larmă, cântec, râs,
 Aiureală deșuceată...

MIRELE

Și ce-i rău în tot ce-ai spus!
 Visul bucurie-arată.

MIREASA

Stai, mărite, ai răbdare!
 Aiureală, zarvă mare,
 Pornit, cheful se-ntărâtă,
 Doar mândruța-i amărâtă,
 Nu bea, tace, nu îmbucă,
 Lacrimi, doar, șiroi vărsând;
 El jungherul se apucă
 Să-și ascuță, fluierând,
 Și pe mândra copiliță
 Apucând-o de cosiță,
 O înjunghie dintr-o dată
 Și-i retează mâna dreaptă.

— «Asta (mirele i-a zis)
 Bazaconie-i, vezi bine!
 Nu fi tristă de-așa vis,
 Dragă, crede-mă pe mine!»
 Ea-l țintește până să-i spui:
 — «Și-ast inel din mâna cui e?»
 Astfel glăsuind mireasa,
 Sare-n sus întreagă masa.

Ea inelul jos l-aruncă.
 Păli mirele. Ceilalți,
 Năuciți. Se dă poruncă:
 — «Ucigașul să-l legăți!»
 Pus în fiare, oblicit,
 El la moarte-i osândit.
 I s-a dus Natașei vestea,
 Iar eu terminai povestea!

POVESTE A CU UN POPĂ SI ARGATUL LUI, PĂCALĂ

Un popă de țără odată a fost,
La minte, cam prost
Și-ntr-o dimineață,
Pleacă popa-n piață
Și-i ieșe-n întâmpinare
Un Păcală oareșcare,
Dar aşa de mult Păcală,
Că umbla la nimereala:
— «Ia spune, preasfinte,
Cinstite părinte,
Ce mi te-ai sculat în zori
Și-ai pornit-o călător?
Ai plecat să iscodești
Niscai slugi să arvunești?»
Popa-i spune: — «Mai flăcău,
Știi că n-ai brodit-o râu!
Am nevoie de-un hargat,
Dar un priceput băiat,
Ca să-mi fie bucătar,
Și vizitiu, și tâmplar;
Dacă nu ți-e cu bănat,
Vreun asemenea hargat
Poate știi tale, bădie,
Da' nici prea scump la simbrie!»
Păcală-i spune: — «Părinte,
Eu am să-ți slujesc cu cinste,
De nădejde și cu sârg,
Iar de vrei să facem târg,

Plata mea pe-un an să fie
Ca să pocăi să-ți dau eu tie
Trei ghionți drept în scăfărlie,

Iar tu mie

Ca simbrie,

În loc de alte foloase,

Să-mi dai bucate gustoase!»

Chibzuind popa la leafa

Se mai scarpină la ceafă,

Și o socoteală-și face:

«Ce-o fi vrând cu trei scatoalce?»

Și-aduce aminte

Părinteștile cuvinte:

«Cine știe? Cine știe?

Și-asta-i o iconomie...»

Și-i spune lui Păcală: — «Fie!

Dar nici treabă păguboasă

Din astă târg ca să nu iasă,

Slujba la mine de faci,

Să fii harnic și dibaci!»

La popa-n gospodărie,

Păcală doarme-n dughie,

Cât patru hargăi mănâncă,

Dar cât șapte face muncă;

Până ce casa se scoală,

Toate sunt în rânduiala;

Calu-nhamă, ară locul,

În vatră aprinde focul,

Cumpără tot ce-i de lipsă

Și deretică pe prispă,

Pune ouăle la foc,

Le cojește de ghioc.

Preuteasa nu mai știe

În ce laude să-l tie,

Fata-i prinsă de tânjală

După hoțul de Păcală,

Iar țâncul, cât o suveică,